

BIBLIOGRAFIA

I. Źródła archiwalne

1. Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Łodzi

Akta m. Łodzi, sygn.:	9	21	52	73 ^a	101	124	135
144:	219	277	335 ^a	407	450	492	553
914:	1030	1046 ^a	1267	1396	1645	1881	2298
2301	2303 ^a	2323	2325	2329 ^a	2334	2336	2351
2368	2371	2379 ^a	2381 ^a	2411	2416 ^a	3214	3219
3842	3864 ^a	3871	3884	3899 ^a	3906	3907	3939
4089	4099	4146	4179	4206	4231	4253	4288
4365	4406	4452	4488	4545	4609	4643	4659
4721	4785	4840	4865	4911	4970	5020	5048
5161	5175	5271	5298	5305	5312	5335	5364
5453	5454	7419	7424	7476	7556	7568	7581
7603	7622	7643	7691	7700	7706	7730	7758
7844	7879	7905	7931	7976	8008	8043	8067
8107	8123	8164	8193	8251	8279	8308	8324
8373	8394 ^a	8419	8422	8445/I	8461 ^a	8481 ^a	8501
8515 ^a	8532 ^a	4984.					8515

Akta gminy Radogoszcz, sygn.: 659, 745, 802.

Kancelaria Gubernatora Piotrkowskiego, sygn.: 2671, 2672, 2673, 2704, 2706^a, 2709, 2730/II, 2749, 2758, 2768, 2777, 2779.

Księgi ludności stałej i niestałej m. Łodzi, sygn.: 1-11, 13-17, 18-45, 47-50.

Rząd Gubernialny Piotrkowski, sygn.: 76, 40, 127, 137, 189, 246; Anteriora, sygn.: 677, 1642.

Wydział Statystyczny, sygn. 21/1.

Zarząd Powiatowy Łódzki, sygn.: 93, 106, 383, 368, 376, 387, 399.

2. Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych, sygn.: 6953-6961, 6963-6967,
6977, 7021.

Rada Stanu Królestwa Polskiego, sygn.: 108-110.

3. Archiwum Państwowe w Łowiczu
Akta m. Kutna, sygn. 47.

II. Źródła drukowane

"Dziennik Praw Księstwa Warszawskiego", t. 2.

"Dziennik Praw", t. 4, 6, 8, 9, 13, 20, 57, 60.

"Dziennik Urzędowy Guberni Mazowieckiej" 1842.

G o e r n e A., Z zakresu statystyki ludności m. Łodzi, [w:] In-
formator M. Łodzi z kalendarzem na rok 1919, Łódź b. r., s. 25-
-37.

K r z y ż a n o w s k i A., K u m a n i e c k i K., Statys-
tyka Polski, Kraków 1915.

Mały rocznik statystyczny m. Łodzi (R. 1922-1929), Łódź 1923-1931.

O aktach stanu cywilnego. Dla użytku osób utrzymujących akta stanu
cywilnego ułożone, Warszawa 1858.

Obzor Piotrkowskiej Gubernii (lata 1873-1912).

O k o l s k i A., Wykład prawa administracyjnego oraz prawa ad-
ministracyjnego obowiązującego w Królestwie Polskiem, t. 1-3,
Warszawa 1880-1884.

Pamiętna książka piotrkowskiej gubernii na 1886 god, Piotrkow
1886.

Pierwaja wsieobszczaja pieriepis nasielenija Rossijskoj Impierii
1897 goda, t. 56, Piotrkowskaja gubernija, Pietierburg
1904.

Pierwszy powszechny spis Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 wrze-
śnia 1921 roku. Mieszkania. Ludność. Stosunki zawodowe. Woje-
wództwo Łódzkie, "Statystyka Polski" 1928, t. 16. Miejsce u-
rodzenia. Czas pobytu, "Statystyka Polski" 1928, t. 36, z. 2.

Początki rozwoju kapitalistycznego miasta Łodzi (1820-1864). Źród-
ła, oprac. A. R y n k o w s k a, Warszawa 1960.

Prawo cywilne obowiązujące w guberniach Królestwa Polskiego,

- t. 1, Kodeks cywilny 1825 roku i prawo małżeńskie z 1836 roku, St. Petersburg 1875.
- Raport prezesa Komisji Wojewódzkiej Mazowieckiej o stanie przemysłu włókienniczego w r. 1828, wyd. Z. L o r e n t z, "Rocznik Oddziału Łódzkiego Pol. Tow. Hist." 1929-1930, t 2, s 173-192.
- Rocznik statystyczny Królestwa Polskiego. Rok 1913, oprac. W. G r a b s k i, Warszawa 1914.
- Rocznik statystyczny Królestwa Polskiego. Rok 1914, oprac. W. G r a b s k i, Warszawa 1915.
- Rocznik statystyczny Królestwa Polskiego. Rok 1915, oprac. E. S t r a s b u r g e r, Warszawa 1916.
- Rocznik statystyczny m. Łodzi (R. 1922-1929), Łódź 1923-1931.
- R o d e c k i F., Opis geograficzno-statystyczny Królestwa Polskiego, Warszawa 1830.
- Statystyka m. Łodzi, t. 1, Trzylecie 1918-1920, Łódź 1922.
- Tabella miast, wsi, osad Królestwa Polskiego, z wyrażeniem ich położenia i ludności, alfabetycznie ułożona w Biurze Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, t. 1, Warszawa 1827.
- Trudy Warszawskiego Statystycznego Komitetu, wyp. 3, 7, 11, 13, 19, 22-24, 26, 32-33, 38, 39 (cz. I), 40, Warszawa 1890-1913.
- W ą s i c k i J., Opisy miast polskich z lat 1793-1794, cz. 2, Poznań 1962.
- W i e r z c h l e j s k i R., Materiały do statystyki Królestwa Polskiego, "Ekonomista" 1867, I półrocze, s. 89-105.
- W o l s k i L., Materiały do statystyki Królestwa Polskiego, "Biblioteka Warszawska" 1850, t. 2, s. 205-240, 472-504.
- Główniejsze wiadomości statystyczne o Królestwie Polskim za rok 1856 ze sprawozdań zebrane, [w:] Kalendarz wydawany przez Obserwatorium Astronomiczne Warszawskie na rok 1857, Warszawa 1857, s. 112-135.
  - Statystyka ruchu ludności Królestwa Polskiego od roku 1816 do 1856 włącznie, [w:] Kalendarz wydawany przez Obserwatorium Astronomiczne Warszawskie na rok 1858, Warszawa 1858, s 97-137.
  - Główniejsze wiadomości statystyczne o Królestwie Polskim na zasadzie akt urzędowych, [w:] Kalendarz wydawany przez Obser-

watorium Astronomiczne Warszawskie na rok 1859, Warszawa 1859, s. 84-99, s. 194-204.

- Materiały do statystyki Królestwa Polskiego, na zasadzie akt urzędowych, [w:] Kalendarz wydawany przez Obserwatorium Astronomiczne Warszawskie na rok 1860, Warszawa 1860, s. 104, 138-185, 207-231.
- Materiały do geografii i statystyki Królestwa Polskiego, na zasadzie akt urzędowych, [w:] Kalendarz wydawany przez Obserwatorium Astronomiczne Warszawskie na rok 1861, Warszawa 1861, s. 127-139, 170-197.

Wykaz 200 miast najludniejszych w Królestwie Polskim (i) Wykaz wszystkich miast woj. mazowieckiego, ułożony według ludności z roku 1833 z podziałem tejże ludności na chrześcijańską i żydowską, [w:] Kalendarz domowy i gospodarski A. Gałęzowskiego i S-ki na rok 1835, Warszawa b. r., s. 64-67.

Źródła do historii klasy robotniczej okręgu łódzkiego, oprac. G. Miśkiewicz, Warszawa 1957.

III. Prasa

- "Dziennik Warszawski" 1865.
- "Nowa Gazeta Łódzka" 1913-1914.
- "Nowy Dziennik Łódzki" 1911.
- "Nowy Kurier Łódzki" 1911-1914.
- "Rozwój" 1911-1914.

IV. Opracowania

- A j n e n k i e l E., Wyniesienie miasta Łodzi do rzędu miast gubernialnych w roku 1841, "Rocznik Łódzki" 1933, t. 3, s 269-283.
- B a j e r K., Przemysł włókienniczy na ziemiach polskich od początku XIX w. do 1939 r. Zarys ekonomiczno-historyczny, Łódź 1958.
- B a r a n o w s k i B., O dawnej Łodzi, Łódź 1976.

- Bar s z c z e w s k a A., Emigracja gospodarcza z okręgu Łódzkiego w latach 1830-1840, "Zeszyty Naukowe UŁ" 1960, ser. I, z. 15, s. 165-188.
- Bar t o s z e w i c z S., Stan sanitarny m. Łodzi. Śmiertelność ludności podług cyfr za rok 1908, "Zdrowie" 1909, z. 3, s. 177-179.
- B o r n s t e i n B., Analiza krytyczna danych statystycznych dotyczących ruchu naturalnego ludności byłego Królestwa Polskiego, "Miesięcznik Statystyczny" 1920, t. 1, s. 209-240.
- B o r o w s k i S., Charakter i klasyfikacja źródeł statystycznych, "Studia Źródłoznawcze" 1964, t. 9, s. 1-13.
- Kryteria oceny źródeł statystycznych, "Studia Źródłoznawcze" 1965, t. 10, s. 69-100.
  - Rozwój demograficzny i problem maltuzjański na ziemiach polskich pod panowaniem niemieckim w latach 1807-1914, "Przeszłość Demograficzna Polski" 1970, t. 3, s. 125-142.
  - Emigracja i równowaga społeczna podczas rewolucji demograficznej w Europie Środkowej i w niektórych krajach sąsiadujących, "Przeszłość Demograficzna Polski" 1971, t. 4, s. 241-259.
  - Aktywność zawodowa i płodność kobiet w Polsce. Charakter związku i zadania polityki ludnościowej (Referat na posiedzeniu Sekcji Demografii Społecznej i Polityki Ludnościowej Komitetu Demograficznych PAN w Warszawie w 1977 r.).
- B r a w e r m a n J., Samorząd Łódzki w XIX wieku (1810-1869), "Rocznik Łódzki" 1931, t. 2, s. 243-260,
- B r o d o w s k a H., Migracja ludności wsi Chojny po uwłaszczeniu do 1882 r. "Rocznik Łódzki" 1963, t. 7(10), s. 7-34.
- Kapitalistyczne przeobrażenia podłódzkich wsi gminy Chojny, [w:] Studia i materiały do dziejów Łodzi i okręgu Łódzkiego; t 2, Uwłaszczenie chłopów i mieszczan rolników, red. H. B r o d o w s k a, Łódź 1966, s. 329-369.
  - Kształtowanie się dzielnicy Bałuty w Łodzi, "Rocznik Łódzki" 1971, t. 15(18), s. 201-215.
- B u z e k J., Pogląd na wzrost ludności ziem polskich w wieku XIX, Kraków 1915.
- D y l i k J., Łódź i okolice. Przewodnik geograficzny, Łódź 1939. "Dziennik Zarządu m. Łodzi" 1925 (numer specjalny poświęcony setnej rocznicy Urzędu Stanu Cywilnego w Łodzi).

- E i s e n b a c h A., Mobilność terytorialna ludności żydowskiej, [w:] Społeczeństwo Królestwa Polskiego. Studia o uwarstwieniu i ruchliwości społecznej, red. W. K u l a, t. 2, Warszawa 1966, s. 177-316.
- F i j a ł e k J., Instytucje pomocy materialno-zdrowotnej w Łodzi i okręgu łódzkim (wiek XIX do roku 1870), Łódź 1962.
- Działalność lekarzy na rzecz rozwoju społecznych form opieki zdrowotnej w Łodzi (do 1914 r.), "Rocznik Łódzki" 1973, t. 17(20), s. 57-78.
  - Życie gospodarcze Łodzi w latach 1870-1918, Łódź 1973.
- F l a t t O., Opis miasta Łodzi pod względem historycznym, statystycznym i przemysłowym, Warszawa 1853.
- F o g e l s o n S., Historia, rozmieszczenie i struktura ludności, [w:] Encyklopedia nauk politycznych, red. E. J. R e y m a n, t. 3, Warszawa 1938, s. 626-695.
- Wędrowniki, ibidem, s. 746-774.
- F r i e d m a n F., Początki przemysłu w Łodzi 1823-1830, "Rocznik Łódzki" 1933, t. 3, s. 97-186.
- Dzieje Żydów w Łodzi od początków osadnictwa Żydów do r. 1863, Łódź 1935.
  - Rozwój gospodarczy Łodzi do roku 1914, "Ekonomista" 1938, R. 37, t. 1, s. 67-103.
- G i n s b e r t A., Łódź. Studium monograficzne, Łódź 1962.
- G o s t k o w s k i Z., "Dziennik Łódzki" w latach 1884-1892. Studium nad powstaniem polskiej opinii publicznej w wielonarodowym mieście fabrycznym, Łódź 1963.
- G r a b o w s k i E., Skupienia miejskie w Królestwie Polskim, Warszawa 1914.
- Wpływ wędrowek na skupianie się ludności w Królestwie Polskim (1816-1913), Warszawa 1916.
  - Podręcznik statystyki, Warszawa 1917.
  - Rozwój zaludnienia w Polsce w zestawieniu z innymi krajami, Warszawa 1922.
  - Stan ludności i ruch naturalny w Łodzi w okresie 1904-1920, [w:] Statystyka m. Łodzi, t. 1 Trzylecie 1918-1920, Łódź 1922, s. 1-5.
- G r o n i o w s k i K., Uwłaszczenie chłopów w Polsce. Geneza - Realizacja - Skutki, Warszawa 1976.

- H e r t z M., Łódź w czasie wielkiej wojny, Łódź 1935.
- H o l z e r J. Z., Demografia, Warszawa 1970.
- I h n a t o w i c z I., Przemysł Łódzki w latach 1860-1900, Wrocław-Warszawa-Kraków 1965.
- Ze studiów nad statystyką Królestwa Polskiego. Źródła statystyczne dotyczące problematyki gospodarczej w Łodzi w drugiej połowie XIX w., "Studia Źródłoznawcze" 1967, t. 12, s. 9-22.
- Ilustrowany przewodnik po Łodzi i okolicach, Łódź 1912.
- J a n i k o w s k i A., O długości życia mieszkańców Królestwa Polskiego w porównaniu z długością życia mieszkańców innych krajów, "Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego" 1957, t. 14, ser. II, s. 163-195.
- J a n i s z e w s k i R., Projekt budowy linii kolejowej do Łodzi sprzed 75 laty, "Rocznik Łódzki" 1933, t. 3, s. 349-354.
- J a s k ó ł o w s k a W., Rozwój stosunków mieszkaniowych w Łodzi przemysłowej (do 1914 r.), "Rocznik Łódzki" 1973, t. 17(20), s. 41-55.
- J e l o n e k A., Ludność miast i osiedli typu miejskiego na ziemiach polskich od 1810 do 1960 r. "Dokumentacja geograficzna" 1967.
- J V J, Łódź w dwóch odczytach, Warszawa 1909.
- K a r w a c k i W. L., Sytuacja społeczno-polityczna Łódzkich włóknarzy w latach 1908-1914, [w:] Włókniarze Łódzcy. Monografia, red. E. R o s s e t, Łódź 1966, s. 75-89.
- Związki zawodowe i stowarzyszenia pracodawców w Łodzi (do roku 1914), Łódź 1972.
- K o n W., Walka ze śmiertelnością niemowląt w Łodzi, "Zdrowie" 1906, R. 22, s. 744-762.
- K o s s m a n n O., Das alte deutsche Lodz auf Grund der städtischen Seelenbücher, "Deutschen Wissenschaftlichen Zeitschrift für Polen" 1936, Heft 30, s. 21-47.
- Lodz. Eine historisch-geographische Analyse, Würzburg 1966.
- K o s t r o w i c k a I., L a n d a u Z., T o m a s z e w s k i J., Historia gospodarcza Polski XIX i XX wieku, Warszawa 1966.
- K o s z u t s k i S., Rozwój przemysłu wielkiego w Królestwie Polskim, Warszawa 1901.

- Rozwój ekonomiczny Królestwa Polskiego w ostatnim trzydziestoleciu (1870-1900), Warszawa 1905.
- K o t e r M., Geneza układu przestrzennego Łodzi przemysłowej, Warszawa 1969.
- Zagospodarowanie przestrzenne obszaru obecnej Łodzi u schyłku okresu przedprzemysłowego, [w:] Materiały i Studia, t. 4, 1974. Wyd. Rada Nauk. przy Prezydencie m. Łodzi.
- K r z y w i c k i L., Statystyka, Warszawa 1922.
- K u l a W., Problemy i metody historii gospodarczej, Warszawa 1963.
- K u r z y n o w s k i A., Aktywizacja zawodowa kobiet a wielkość rodziny, [w:] Polityka ludnościowa. Współczesne problemy, Warszawa 1973, z. 331-344.
- L e w i c k i S., Kariera miasta Łodzi, Warszawa 1971.
- L i t w i n J., Municypalne fabryki włókiennicze dawnej Łodzi, Łódź 1932.
- L o r e n t z Z., Narodziny Łodzi nowoczesnej. Szkic historyczny, Łódź 1926.
- Szkic dziejów Łodzi, [w:] Informator m. Łodzi z kalendarzem na rok 1920, Łódź b. r., s. 36-43.
- L o p a c i Ń s k i W., Projekt założenia Instytutu Politechnicznego w Łodzi w latach 1864-1867, "Rocznik Łódzki" 1928, t. 1, s. 305-325.
- Łódź, [w:] Encyklopedia powszechna S. Orgelbranda, t. 17, Warszawa 1864, s. 600-603.
- Łódź, [w:] Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, wyd. F. S u l i m i e r s k i, B. C h l e b o w s k i, W. W a l e w s k i, t. 5, Warszawa 1884, s. 677-680.
- M i e n i c k i H., Struktura płci, wieku i stanu cywilnego ludności Torunia w I połowie XIX wieku, "Zapiski Historyczne" 1971, t. 36, z. 2, s. 67-88.
- M i r o w s k i W., Rozwój ludności miast na ziemiach polskich, [w] Socjologiczne problemy miasta polskiego, red. S. N o w a k o w s k i, Warszawa 1964, s. 43-81.
- M i s s a l o w a G., Z badań nad formami ucisku policyjnego proletariatu okręgu Łódzkiego (1848-1863), "Zeszyty Naukowe UŁ" 1957, ser. I, z. 5, s. 141-156.

- Warsztaty miejskalne w Łodzi (Burżuazyjna próba złagodzenia kryzysu 1844/45 r.), "Kwartalnik Historyczny" 1956, nr 4-5, s. 142-152.
- Kształtowanie się klasy robotniczej przemysłu włókienniczego Łodzi w latach 1815-1870, [w:] Włókniarze Łódzcy. Monografia, red. E. Rosset, Łódź 1966, s. 11-25.
- Studia nad powstaniem Łódzkiego okręgu przemysłowego 1815-1870, t. 1, Przemysł, t. 2, Klasa robotnicza, t. 3, Burżuazja, Łódź 1964-1975.

N i e t y k s z a M., Ludność Warszawy na przełomie XIX i XX w., Warszawa 1971.

P e ł k a B., Proces przekształcenia podłódzkiej wsi Widzew w robotniczą dzielnicę miasta, [w:] Studia i materiały do dziejów Łodzi i okręgu Łódzkiego, t. 2, Uwłaszczenie chłopów i mieszczan rolników, red. H. B r o d o w s k a, Łódź 1966, s. 305-328.

P i e t k i e w i c z Z., Łódź w cyfrach, [w:] Rocznik Łódzki Gebethnera i Wolffa na rok 1914, Warszawa b. r., s. 177-181.

P i o t r o w s k i W., Łódź w "Prawdzie" Aleksandra Świętochowskiego (1881-1886), "Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych" 1954, t. 5, s. 236-267.

P o d g ó r s k a E., Prywatne nauczanie elementarne w Łodzi w latach 1823-1870, "Rocznik Łódzki" 1961, t. 5(8), s. 89-106.

- Szkoły rzemieślniczo-niedzielne w Łodzi (1838-1914), "Rozprawy z Dziejów Oświaty" 1962, t. 5, s. 75-110.

- Szkolnictwo elementarne w Łodzi w latach 1808-1914, Łódź 1966.

- Rozwój oświaty w Łodzi do 1918 r., Łódź 1973.

P r e s s a t R., Analiza demograficzna. Metody - Wyniki - Zastosowania, Warszawa 1966.

P r z e l a s k o w s k i R., Zagadnienia polityczne w życiu wyznaniowym Łodzi w XIX wieku, "Rocznik Łódzki" 1928, t. 1, s. 231-245.

R a c i b o r a k i J., Łódź w 1860 r., "Rocznik Łódzki" 1931, t. 2, s. 397-416.

R e m b i e l i Ń s k i R., Rajmund Rembieliński budowniczy Łodzi przemysłowej, "Rocznik Łódzki" 1933, t. 3, s. 39-95.

R o s s e t E., Zagadnienia gospodarki samorządowej miasta Łodzi, Łódź 1926.

- Rozwój ludnościowy i terytorialny m. Łodzi, "Dziennik Zarządu m. Łodzi" 1927, nr 2, s. 1-3.
  - Ruch naturalny ludności miasta Łodzi, "Dziennik Zarządu m. Łodzi" 1927, nr 16, s. 17-22.
  - Ludność powiatu Łódzkiego. Studium statystyczne, Łódź 1928.
  - Łódź w latach 1860-1870. Zarys historyczno-statystyczny, "Rocznik Łódzki" 1928, t. 1, s. 335-378.
  - Łódź miasto pracy, Łódź 1929.
  - Proletariat łódzki w świetle badań demograficznych, Warszawa 1930.
  - Ludność Łodzi, "Dziennik Zarządu Miejskiego w Łodzi" 1935, nr 10, s. 619-625.
  - Rzut oka na gospodarkę miejską w Łodzi w latach 1919-1923, Łódź 1938.
  - Proces starzenia się ludności. Studium statystyczne, Warszawa 1959.
  - Włókniarze łódzcy w świetle badań demograficznych, [w:] Włókniarze Łódzcy. Monografia, red. E. R o s s e t, Łódź 1966, s. 225-239.
  - Płodność kobiet zatrudnionych w przemyśle włókienniczym, [w:] Problemy demografii i zatrudnienia na terenie miasta Łodzi, red. H. M o r t i m e r-S z y m c z a k, Łódź 1967, s. 43-64.
  - Przemiany w strukturze demograficznej Łodzi, Łódź 1973.
  - Demografia Polski, t. 1-2, Warszawa 1975.
- R ó Ź a ń s k i A., Działalność statystyczna w okresie Królestwa Kongresowego, "Przegląd Statystyczny" 1939, t. 2. nr 1, s. 58-76.
- Próba określenia liczby imigrantów niemieckich na terenie Królestwa Polskiego, "Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych" 1954, R. 16, s. 113-151.
- R u t k o w s k i J., Historia gospodarcza Polski, t. 2, Poznań 1950.
- R y n k o w s k a A., Działalność gospodarcza władz Królestwa Polskiego na terenie Łodzi przemysłowej w latach 1821-1831, Łódź 1951.
- R z e p n i e w s k a D., Imigracja do Warszawy. Osiedleńcy spoza Królestwa Polskiego, [w:] Społeczeństwo Królestwa Pol-

- skiego. Studia o uwarstwieniu i ruchliwości społecznej, red. W. Kula, t. 2, Warszawa 1965, s. 123-166.
- Rzewski A., O urządzie stanu cywilnego, "Dziennik Zarządu m. Łodzi" 1919, nr 5, s. 15-17.
- Schoenaich W., O przeludnieniu mieszkań jednoizbowych ubogiej ludności chrześcijańskiej i żydowskiej w Łodzi, "Zdrowie" 1914, z. 6, s. 441-450.
- Statystyka urodzeń i śmiertelność dzieci wśród ubogiej ludności chrześcijańskiej i żydowskiej w Łodzi, "Ekonomista" 1914, t. 1, s. 132-144.
- Liczba urodzeń i śmiertelność u dzieci wśród ubogiej ludności Łodzi na zasadzie danych ambulatorium szpitala Anny Marii w Łodzi, "Zdrowie" 1914, z. 3, s. 195.
- Schoenbrenner J., Realizacja obowiązku szkolnego w Łodzi w latach 1918-1922, "Rocznik Łódzki" 1962, t. 5(8), s. 107-130.
- Simonienko G., Sroawnitelnaia statistika Carstwa Pol'skogo i drugich jiewropiej'skich stran, t. 1, Warszawa 1879.
- Skalski S., Epidemia ospy w Łodzi w r. 1911 pod względem statystycznym, Kraków 1912.
- Ospa w Łodzi w r. 1912, Kraków 1913.
- Ospa w Łodzi w r. 1913, Kraków 1914.
- Sobczak T., Przełom w konsumpcji spożywczej w Królestwie Polskim w XIX wieku, Wrocław-Warszawa-Kraków 1968.
- Stasiak A., Rozwój demograficzny Wrocławia w XIX wieku, "Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka" 1958, nr 2, s. 267-303.
- Sterling S., Osobnicza i społeczna walka z gruźlicą, [w:] S. Sterling, Gruźlica, Zbiór prac 1894-1932, Łódź 1934, s. 667-688.
- Suligowski A., Miasto analfabetów, Kraków 1905.
- Szczepański J., Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową, [w:] Socjologia zawodów, red. A. Sarapata, Warszawa 1965, s. 11-22.
- Szczypliórski A., Struktura zawodowa i społeczna Warszawy w pierwszym okresie epoki kapitalistycznej (1864-1882), "Kwartalnik Historii Kultury Materialnej" 1960 nr 1, s. 75-102.
- Imigracja do Warszawy w XIX wieku, "Studia Demograficzne" 1963, t. 1, z. 2, s. 67-86.

- Struktura ludności Warszawy w latach 1810-1974, "Studia Demograficzne" 1979, nr 55, s. 57-91.
- S z u l c S., Wartość materiałów statystycznych dotyczących stanu ludności b. Królestwa Polskiego, Warszawa 1922.
- Dokładność rejestracji urodzeń i zgonów, Warszawa 1936 (odb. z "Statystyki Polski" 1936 ser. C, z. 41).
- Ruch naturalny w Polsce w latach 1895-1935, Warszawa 1936 (odb. z "Statystyki Polski" 1936 ser. C, z. 41).
- Zagadnienie przyrostu ludności w Polsce w latach 1895-1935, b. m. p.
- Wpływ wieku kobiet w chwili zawarcia małżeństwa na płodność małżeńską i rodność, "Przegląd Statystyczny" 1938, z. 1, s. 63-77.
- Demografia, [w:] Encyklopedia nauk politycznych, red. E. J. Reymann, t. 3, Warszawa 1938, s. 589-599.
- Ś m i a ł o w s k i J., Położenie tkaczy sukienników w okręgu łódzkim w świetle umów o nakład z lat 1826-1830, "Zeszyty Naukowe UE" 1957, ser. I, z. 5, s. 111-126.
- Od narodzin do rozkwitu Łodzi przemysłowej 1920-1870, Łódź 1973.
- Cechy rozwoju Łodzi, [w:] Wczoraj, dziś i jutro Łodzi. Materiały sesji naukowej wyższych uczelni (1974 r.), red. W. M i c h o w i c z, Łódź 1979, s. 49-77.
- T o p o l s k i J., Metodologia historii, Warszawa 1973.
- V i e l r o s e E., Szacunek analfabetyzmu z zaborze rosyjskim, "Przeszłość Demograficzna Polski" 1976, t. 9, s. 3-16.
- Elementy ruchu naturalnego ludności, Warszawa 1961.
- W a c h o w s k a B., Struktura wyznaniowo-narodowościowa i społeczno-zawodowa proletariatu łódzkiego, "Rocznik Łódzki" 1976, t. 21(25), s. 37-59.
- W a k a r W., Miasta prowincjonalne Królestwa Polskiego, "Ekonomista" 1916, nr 3-4, s. 153-204.
- Rozwój terytorialny narodowości polskiej, cz. 2, Statystyka narodowościowa Królestwa Polskiego, Kielce-Warszawa 1917.
- W a s i u t y Ń s k i B., Ludność żydowska w Polsce w wiekach XIX i XX. Studium statystyczne, Warszawa 1930.
- W ó y c i c k i A., Historia rozwoju warstwy robotniczej w czasach nowszych, [w:] Dzieje gospodarcze Polski porobiorowej

w zarysie. Dzieło zbiorowe, pod kier. S. A. Kempnera,
t. 2, Warszawa 1922, s. 125-154.

Wstęp do demografii, red. E. Szabady, Warszawa 1967.

Wysocki A., Doniosła rola nowego systemu ewidencji ludności, "Dziennik Zarządu Miejskiego w Łodzi" 1935, nr 4, s. 198-201.

Zajęc K., Zarys metod statystycznych, Warszawa 1971.

Zajęczkowska W., Rzemiosło w Łodzi w XIX w. (do 1870 r.), Łódź 1968 (maszynopis w Bibliotece Uniwersyteckiej w Łodzi).

Zającki W., Statystyka porównawcza Królestwa Polskiego. Ludność i stosunki ekonomiczne, Warszawa 1876.

- Królestwo Polskie pod względem statystycznym, cz. 1-2, Warszawa 1900-1901.

- Z statystyki porównawczej Królestwa Polskiego. Ludność i rolnictwo, Warszawa 1908.

Zawielejski M., Statistika Carstwa Polskiego, St. Pietierburg 1842.

